

ผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำ ของแรงงานไร้ฝีมือ

Impacts on Entrepreneurs in Bangphlat from The Minimum Wage Policy for Unskilled Labor

วังสวัณ กรทองสก*

Wangsawan Kornthongsakon

* คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail: sombat.teekasap@gmail.com

รับบทความ: 16 มิถุนายน 2565 แก้ไขบทความ: 22 กรกฎาคม 2565 ตอรับบทความ: 1 สิงหาคม 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาได้แก่ 1. เพื่อศึกษาระดับผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ 2. เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบาย ค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือจำแนกตามลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ และ 3. เพื่อเสนอแนวทางในการลดผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ โดย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา จากกลุ่มผู้ประกอบการจำนวน 316 คน

ผลการศึกษาพบว่า จากการศึกษาพบว่า ระดับผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบาย ค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้ 1. ผลกระทบทางสังคม 2. ผลกระทบทางกายภาพ 3. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ 4. ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และ 5. ผลกระทบทางการเมือง โดยด้านเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องด้านเศรษฐกิจในกิจการ ปริมาณรายจ่ายของกิจการที่สูงขึ้น (ต้นทุนสูงขึ้น) ด้านการเมือง ส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่ีระหว่าง ผู้ประกอบการกับรัฐบาลน้อยลง และการบังคับใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ยังไม่สามารถบังคับได้อย่างทั่วถึง ด้านกายภาพ ประสิทธิภาพของแรงงานไม่ได้เพิ่มขึ้นตามปริมาณค่าแรงงานที่เพิ่มขึ้น ด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคเศรษฐกิจในระบบและนอกระบบ ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ด้านสังคมส่งผลกระทบต่อการปรับตัวของภาคธุรกิจในเรื่องการปรับเปลี่ยนฐานการลงทุนในประเทศและต่างประเทศ ทำให้เกิดการแข่งขันและการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคการผลิต ทำให้ความแตกต่างของรายได้ ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในภูมิภาคต่างๆ มีมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อการรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้า

คำสำคัญ: ผลกระทบ นโยบายค่าแรง แรงงานไร้ฝีมือ ผู้ประกอบการ

Abstract

The objectives of the study were as follows: 1. to study the level of impact on entrepreneurs in Bangphlat from the minimum wage policy of unskilled workers. 2. to compare the impact on entrepreneurs in Bangphlat from the minimum wage policy of unskilled workers

classified by the nature of business operators; and 3. to propose a guideline to reduce the impact on entrepreneurs in Bangphlat. from the minimum wage policy for unskilled workers. The researcher used a questionnaire as a study tool. from a group of 316 entrepreneurs.

The results showed that the study found that the level of impact on entrepreneurs in Bangphlat from the minimum wage policy of unskilled workers at a high level Considering the mean, they can be arranged in descending order as follows 1. social impact 2. physical effects 3. economic impact 4. environmental impact 5. political impact. Economic affect the liquidity of the economy in the business, the higher the amount of expenses of the business (Higher cost). Politics resulted in less good relations between entrepreneurs and the government and the widespread enforcement of the unenforceable minimum wage rate. Physically, labor efficiency did not increase with increasing labor costs. The environmental impact causes the movement of labor between the formal and informal sectors of the economy affect the natural resources in the area. The social aspect affects the business sector's adjustment in the adjustment of investment bases in the country and abroad. This causes competition and labor movement between the manufacturing sectors. This causes the difference in income between the public and private sectors in different regions to increase and affect the maintenance of competitiveness of the product.

Keywords: Impact, Wage Policy, Unskilled Labor, Entrepreneurs

บทนำ

จากสภาพเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันอัตราครองชีพที่สูงขึ้นตามเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นั้นเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการติดต่อซื้อขายส่งออกสินค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าระหว่างประเทศนั้นจึงนำมาสู่ความรุ่งเรืองของประเทศไทยและยังเป็นตัวผลักดันในระบบเศรษฐกิจและการค้าของไทย ในระยะที่ผ่านมาจะขยายตัวในอัตราที่สูงมากจากภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองนั้น ส่งผลกระทบต่อการค้าของประชาชน จึงเป็นที่มาของนโยบายประชานิยมมหาเสี่ยของพรรคเพื่อไทย ที่ชู ประเด็นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ต่อวันและเงินเดือนปริญญาตรี 15,000 บาท เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น จากสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นอัตราครองชีพที่สูงขึ้น ค่าของที่แพงขึ้น และปัญหาในด้านการ ขาดแคลนแรงงานเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรอย่างรวดเร็ว ตามคำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554 มีเนื้อหาในหัวข้อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการ เพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศสร้างสมดุลและความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจมหภาค ว่า รัฐบาลจะดำเนินการให้แรงงานมีรายได้เป็นวันละไม่น้อยกว่า 300 บาท และผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เดือนละไม่น้อยกว่า 15,000 บาท อย่างสอดคล้องกับผลิตภาพและประสิทธิภาพของบุคลากร รวมทั้งมี มาตรการเพื่อลดภาระแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบเพื่อให้แรงงานและบุคลากรสามารถดำรงชีพได้อย่าง มีศักดิ์ศรีและคุณภาพชีวิตที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) และใน ปัจจุบันมติคณะกรรมการค่าจ้าง หรือบอร์ดไตรภาคี ได้เห็นชอบให้ปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำปี 2563 ในอัตรา 5-6 บาทต่อวัน โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2563 แทนบัญชีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำฉบับปัจจุบันที่บังคับใช้มา ตั้งแต่ 1 เมษายน 2561 (ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ฉบับที่ 10)

แนวทางการปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำในด้านหนึ่งจะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานจำนวนหลายล้านคน แต่ในอีกด้านหนึ่งก็คงต้องยอมรับว่า ค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อต้นทุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกอบการ SMEs ที่ปัจจุบันมีจำนวนราว 2.3 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 99.2 ของจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมดในประเทศ (เนื่องจากผู้ประกอบการจำนวนมากในกลุ่มนี้ยังคงพึ่งพาแรงงานที่รับ ค่าแรงขั้นต่ำในการผลิตสินค้าและบริการที่ไม่ต้องอาศัยทักษะฝีมือมากนัก นอกจากนี้ หากเป็น SMEs ที่เน้นการ ผลิตเพื่อส่งออกไปยังตลาดที่กำลังตกอยู่ในภาวะซบเซาเป็นหลักด้วยแล้ว ก็อาจทำให้ผลกระทบจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดอยู่ในระดับที่ค่อนข้างรุนแรงเมื่อเทียบกับธุรกิจอื่นๆ (มุกดา ลายพยัคฆ์, 2555)

ซึ่งนักวิชาการและภาคส่วนต่างๆ ในสังคมต่างกล่าวว่า นโยบายดังกล่าวอาจจะส่งผลทำให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น เนื่องจากต้นทุนด้านแรงงานสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการจ้างแรงงานของธุรกิจขนาดขนาดย่อมลดลงหรือนำไปสู่การปิดกิจการในที่สุด หรือทำให้ภาคธุรกิจต่างตัดสินใจย้ายฐานการผลิตไปลงทุนยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่าใช้จ่ายด้านแรงงานถูกกว่า ทำให้จำนวนแรงงานต่างด้าวในตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น เป็นต้น และที่ผ่านมารวิเคราะห์ผลกระทบของค่าแรงขั้นต่ำในต่างประเทศพบว่า การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำจะทำให้เกิดการเลิกจ้างในระดับที่แตกต่างกัน ยิ่งค่าแรงขั้นต่ำใหม่มีค่าใกล้เคียงกับค่าแรงเฉลี่ยของประเทศ ผลด้านการเลิกจ้างจะยิ่งสูงขึ้นโดยจากการศึกษาพบว่า หากค่าแรงขั้นต่ำเพิ่มขึ้นจนเกินกว่า ร้อยละ 40 ของค่าแรงเฉลี่ย (เช่น ถ้าค่าแรงเฉลี่ยเท่ากับ 400 บาทต่อวัน ร้อยละ 40 ของค่าแรงเฉลี่ยจะเท่ากับ 160 บาทต่อวัน) จะเกิดปัญหาเลิกจ้างอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการเลิกจ้างแรงงานที่เป็นเยาวชน และแรงงานของธุรกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อม (เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว, 2556) ซึ่งนโยบายดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อมิติมุมมองด้านสังคมด้วย เช่น การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวอาจก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมหรือปัญหาสังคมอื่นๆ เช่น ยาเสพติด เป็นต้น เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้อาจไม่ได้มีการเข้าประเทศหรือลงทะเบียนการพักอาศัยในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายทำให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่อาจตรวจสอบ ควบคุมแรงงานกลุ่มนี้ได้อย่างทั่วถึง (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2560)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ระบุว่า การขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ ส่งผลกระทบต่อทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคบริการเมื่อพิจารณาค่าจ้างแรงงานที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้น พบว่าอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมากคืออุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย อุตสาหกรรมเครื่องหนัง อุตสาหกรรมผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก และเป็นภาคการผลิตที่นายจ้างจะหาแรงงานต่างด้าวมาทำงานทดแทน รวมถึงทำให้ต้นทุนของผู้ประกอบการสูงขึ้น ผู้ประกอบการต้องรับภาระมากขึ้น เช่น ค่าล่วงเวลา เงินสมทบกองทุนประกันสังคม และสวัสดิการอื่นๆ ที่คำนวณจากฐานค่าจ้าง เมื่อพิจารณาเป็นรายอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น นั่นคือต้องพึ่งพาแรงงานที่ได้รับค่าจ้างขั้นต่ำในสัดส่วนที่สูง และมีอัตรากำไรสุทธิต่ำ (สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย, 2557)

สำหรับในพื้นที่เขตบางพลัดถือเป็นพื้นที่ที่ใกล้กับย่านปิ่นเกล้า ฝั่งธนบุรี เป็นย่านชุมชนอยู่อาศัยเก่าแก่ มาก เป็นย่านที่มีคนอาศัยอยู่จำนวนมาก เป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่มีองค์ประกอบในการอยู่อาศัยครบ ทั้งตลาดสด โรงเรียน โรงพยาบาล อีกทั้งยังเป็นย่านที่เชื่อมต่อกับถนนสายหลักหลายสาย เช่น ถนนจรัญสนิทวงศ์ เชื่อมระหว่างสี่แยกบรมราชชนนีกับสะพานพระราม 7 ถนนสิรินธร เชื่อมระหว่างทางแยกต่างระดับสิรินธรกับสี่แยกบางพลัด ถนนราชวิถี เชื่อมระหว่างสี่แยกบางพลัดกับสะพานกรุงธน ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า (ทางชานชาเข้า) ถนนอรุณอมรินทร์ เชื่อมระหว่างสี่แยกอรุณอมรินทร์กับสะพานพระราม 8 และทางพิเศษศรีรัช เชื่อมกับถนนกาญจนาภิเษก อีกทั้ง ยังมีถนนสายรอง ทางลัดที่เชื่อมไปยัง จ.นนทบุรีด้วย มีความเป็นแหล่งการค้าแบบ

ดั้งเดิม อาคารพาณิชย์เรียงราย ชั้นล่างค้าขาย ชั้นบนอยู่อาศัย มีร้านอาหารชื่อดังหลายแห่ง มีโรงแรมเก่าแก่มิมน้ำ ส่วนตามตรอกซอกซอย บ้านเรือนยุคเก่าจะเป็นบ้านสร้างเองบนที่ดินจัดสรร ประกอบกับด้วยความเป็นชุมชนเก่าแก่ และพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกพัฒนาจนเต็ม เพราะเดินทางสะดวก ทำให้ตลาดบ้านมือสองย่านนี้มีความคึกคักมาก เช่นเดียวกับตลาดอพาร์ทเมนต์ย่านบางพลัดที่มีซัพพลายจำนวนมาก เพราะใกล้กับแหล่งงานขนาดใหญ่ของภาครัฐ ทั้งมหาวิทยาลัย โรงพยาบาล รวมถึงเป็นแหล่งธุรกิจของผู้ประกอบการจำนวนมาก ดังนั้น ในการนำนโยบายการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำมาปรับใช้ ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดเช่นเดียวกัน

ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัด จากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ เพื่อศึกษาผลกระทบจากการดำเนินนโยบายดังกล่าว พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ประกอบการ และลดหรือบรรเทาปัญหาให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบาย เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจมหภาคมีทั้งความสมดุลและความเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือจำแนกตามลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการลดผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการในเขตบางพลัด ซึ่งมีจำนวน 1,487 (สถิติด้านการทะเบียนเขตบางพลัด, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการในเขตบางพลัด ผู้วิจัยจึงทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่ง จะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงตามรูปแบบ สามารถคำนวณได้จากสูตร การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ 316 คน ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการในเขตบางพลัด จำนวน 316 คน และลงพื้นที่แจกแบบสอบถามผู้ประกอบการในเขตบางพลัด

2. เครื่องมือในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างขึ้นเอง จากการรวบรวมและศึกษาข้อมูลที่ได้จากตำราเอกสารแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขให้

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดสอบเก็บข้อมูล (Try-Out) กลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับประชากรที่ต้องการ จำนวน 30 ฉบับ เพื่อยืนยันคุณภาพของเครื่องมือ

3. นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูล Try-Out มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2553: 443-449) ได้ค่า Reliability Coefficients เท่ากับ 0.940

4. จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและข้อมูลทุติยภูมิจากการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ เอกสารต่างๆ หนังสือ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในรูปแบบของค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D) โดยเมื่อทราบค่าสถิติ แล้วผู้วิจัยจะนำไปสรุปผลในรูปแบบของตารางแสดงข้อมูลประกอบคำบรรยาย 2. การเปรียบเทียบผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือจำแนกตามลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ ทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ t-test independent และ One-way ANOVA สำหรับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 45 ปี ขึ้นไป มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ 5-7 ปี จำนวนแรงงาน จำนวน 11-20 คน และรายได้ของกิจการสูงกว่า 150,000 บาท

2. ผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือภาพรวม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ	4.48	0.56	มากที่สุด
2. ผลกระทบทางการเมือง	4.46	0.59	มากที่สุด
3. ผลกระทบทางกายภาพ	4.50	0.54	มากที่สุด
4. ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม	4.48	0.56	มากที่สุด
5. ผลกระทบทางสังคม	4.51	0.58	มากที่สุด
รวม	4.49	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ระดับผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่า ผลกระทบทางสังคมได้รับผลกระทบมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 (ค่าเฉลี่ย = 4.51) รองลงมาได้แก่ ผลกระทบทางกายภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.50) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 4.48) ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางการเมือง (ค่าเฉลี่ย = 4.46) ตามลำดับ สามารถพิจารณารายด้านได้ดังต่อไปนี้

ด้านเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 4.48) พบว่า นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องด้านเศรษฐกิจในกิจการ (ค่าเฉลี่ย = 4.53) ส่งผลกระทบต่อปริมาณรายจ่ายของกิจการที่สูงขึ้น (ต้นทุนสูงขึ้น) (ค่าเฉลี่ย = 4.50) ส่งผลกระทบต่อความไม่เท่าเทียมกันด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้วทั้งในระดับครัวเรือนและระดับธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย = 4.46) และส่งผลกระทบต่อต้นทุนที่ยังไม่ได้รับประกันว่าคุณภาพหรือฝีมือของแรงงานจะเพิ่มขึ้น และคุ้มค่าสมกับค่าแรงที่เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.44)

ด้านการเมือง (ค่าเฉลี่ย = 4.46) พบว่า นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้ประกอบการกับรัฐบาลน้อยลง (ค่าเฉลี่ย = 4.48) ส่งผลกระทบต่อการบังคับใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ยังไม่ สามารถบังคับได้อย่างทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย = 4.48) ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม ความแตกต่างทางความคิดเห็น ความเชื่อต่างๆ เกี่ยวกับนโยบายดังกล่าว (ค่าเฉลี่ย = 4.47) และส่งผลกระทบต่อมุมมองทางการเมือง (ค่าเฉลี่ย = 4.42)

ด้านกายภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.50) พบว่า นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือประสิทธิภาพของแรงงานไม่ได้เพิ่มขึ้นตามปริมาณค่าแรงงานที่เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.50) ทำให้สูญเสียความสามารถในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย = 4.50) ทำให้สินค้าที่มีมูลค่าที่สูงขึ้นโดยยังใช้จำนวนแรงงานเท่าเดิมแต่ ต้นทุนในการจ้างงานสูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.49) และส่งผลให้อุตสาหกรรมกระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองใหญ่ โดยเฉพาะในเขตปริมณฑล เพราะไม่มีแรงจูงใจที่จะกระจายการผลิตไปยังจังหวัดที่อยู่ห่างออกไป (ค่าเฉลี่ย = 4.49)

ด้านสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย = 4.48) พบว่า นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือส่งผลกระทบทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคเศรษฐกิจในระบบและนอกระบบ ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย = 4.54) ส่งผลกระทบต่อปริมาณของทรัพยากรต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 4.48) ส่งผลกระทบต่อความไม่เท่าเทียมกันในการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อทำการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 4.44) และทำให้ต้องมีการเพิ่มปริมาณการผลิต ส่งผลกระทบต่อความสมดุลของวัตถุดิบหรือทรัพยากรที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 4.44)

ด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย = 4.51) พบว่า นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวของภาคธุรกิจในเรื่องการปรับเปลี่ยนฐานการลงทุนในประเทศและต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย = 4.56) ทำให้เกิดการแข่งขันและการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 4.56) ทำให้ความแตกต่างของ รายได้ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในภูมิภาคต่างๆ มีมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.50) และส่งผลกระทบต่อ การรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้า (ค่าเฉลี่ย = 4.43)

3. เปรียบเทียบผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือจำแนกตามลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ

ด้านเพศ ผู้ประกอบการในเขตบางพลัดที่มีเพศที่แตกต่างกัน ได้รับผลกระทบจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือไม่แตกต่างกัน

ด้านอายุ ผู้ประกอบการในเขตบางพลัดที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีผลกระทบจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ ด้านเศรษฐกิจ ที่แตกต่างกัน ส่วนผลกระทบทางการเมือง ทางกายภาพ ทางสิ่งแวดล้อม และทางสังคม ไม่แตกต่างกัน

ด้านการศึกษา พบว่า ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นผลกระทบทางสังคมที่มีต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบาย ค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านระยะเวลาในการดำเนินงาน ผู้ประกอบการในเขตบางพลัดที่มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการที่แตกต่างกันมีผลกระทบจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือไม่แตกต่างกัน

ด้านจำนวนแรงงาน ผู้ประกอบการในเขตบางพลัดที่มีจำนวนแรงงานที่แตกต่างกัน มีผลกระทบจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ ไม่แตกต่างกัน

ด้านรายได้ ผู้ประกอบการในเขตบางพลัดที่มีรายได้ที่แตกต่างกันมีผลกระทบจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ ไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางในการลดผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ

แนวทางการพัฒนากำลังคนทั้งในส่วนของแรงงานเดิมจะต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีผลผลิตภาพสูง และการสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนในกลุ่มแรงงานไร้ทักษะ ควรมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมทักษะต่างๆ ที่บริษัทต้องการ และทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็น แรงงานจึงต้องมีความยืดหยุ่นสูงปรับตัวได้ง่าย เรียนรู้ต่อเนื่อง มีวินัยและคุณธรรม สำหรับการเตรียมแรงงานในอนาคต

2. ระบบการศึกษาของไทยควรปรับเปลี่ยนให้ตอบรับทันกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป สร้างคนที่สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ในโลกไร้พรมแดนที่การเข้าถึงความรู้มีข้อจำกัดน้อยลง

3. ในส่วนของแรงงานนอกระบบซึ่งถือว่ามีความยืดหยุ่นค่อนข้างมากอยู่แล้ว ควรสร้างรูปแบบเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพแรงงานนอกระบบที่หลากหลายให้ตลาดแรงงานนอกระบบทำหน้าที่ช่วยพยุงและดูดซับแรงงานในช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัว เป็นตลาดแรงงานที่มีอิสระทางเลือกที่มีศักยภาพและเป็นธุรกิจ Start-up ที่เข้มแข็ง เช่น Stakeholders ควรจัดตั้งศูนย์ One Stop Service ให้ความรู้เทคโนโลยี เงินทุน รวมถึงสร้างเครือข่ายสำหรับแรงงานที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ รวมทั้งธุรกิจ SME

4. ด้านการพัฒนาทุน เราควรส่งเสริมกลไกความร่วมมือการใช้ประโยชน์ขององค์ความรู้ และเชื่อมต่องานวิจัยในสถาบันการศึกษาสู่งานเชิงพาณิชย์ให้มากขึ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน กระจายไปในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ โดยไม่ทิ้งกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไว้ข้างหลังโดยเน้น Sector ที่มีการจ้างงานสูง

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ระดับผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ อยู่ในระดับมาก ผลกระทบทางสังคมอยู่ในอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ผลกระทบทางกายภาพ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องด้านเศรษฐกิจในกิจการ ปริมาณรายจ่ายของกิจการที่สูงขึ้น (ต้นทุนสูงขึ้น) ความไม่เท่าเทียมเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้วทั้งในระดับครัวเรือนและระดับธุรกิจ และส่งผลกระทบต่อต้นทุน คุณภาพหรือฝีมือของแรงงานจะเพิ่มขึ้นและคุ้มค่าสมกับค่าแรงที่เพิ่มขึ้น ด้านการเมือง ส่งผลให้ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ประกอบการกับรัฐบาลน้อยลง และการบังคับใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ยังไม่สามารถบังคับ ส่งผลต่อให้เกิดความแตกแยกในสังคมของท่าน ความแตกต่างทางความคิดเห็น ความเชื่อต่างเกี่ยวกับนโยบายๆ ศึกษาดังกล่าว และนโยบาย

ค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือส่งผลต่อมุมมองทางการเมืองของท่าน ด้านประสิทธิภาพของแรงงานไม่ได้เพิ่มขึ้นตามปริมาณค่าแรงงานที่เพิ่มขึ้น และนโยบายค่าแรงขั้นต่ำ ฝีมือทำให้สูญเสียความสามารถในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้สินค้านั้นมีมูลค่าที่สูงขึ้น โดย จำนวนแรงงานเท่าเดิมแต่ต้นทุนในการจ้างงานสูงขึ้น และนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ อุตสาหกรรมกระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองใหญ่ โดยเฉพาะในเขตปริมณฑล เพราะไม่มีแรงจูงใจที่จะกระจายการผลิตไปยังจังหวัดที่อยู่ห่างออกไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ธัญรัช มลิทอง (2557) ที่ทำการศึกษากำหนดนโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ไปปฏิบัติในบริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน) อำเภอเมืองชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า เรื่องการกำหนดแนวทางการทำงานของพนักงานบริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน) อำเภอเมืองชลบุรี ผู้ให้ข้อมูลบอกถึงการกำหนดแนวทางการทำงานของพนักงาน เนื่องจากต้นทุนในด้านค่าแรงของพนักงานเพิ่มขึ้น บริษัทจึงลดต้นทุนด้านค่าแรง โดยลดจำนวนชั่วโมงโอทีและเพิ่มรายได้จากยอดขายที่บริษัทกำหนดเพิ่มขึ้นหลังจากนโยบายนโยบายมาใช้ พนักงานจึงได้รับผลกระทบ เนื่องจากพนักงานไม่เพียงพอกับงานขยายฐานลูกค้าและบริษัทไม่มีนโยบายรับพนักงานเพิ่ม ด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคเศรษฐกิจในระบบและนอกระบบ ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ กระทบต่อปริมาณของทรัพยากรต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิต ส่งผลกระทบต่อความไม่เท่าเทียมกันในการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อทำการผลิต และทำให้ต้องมีการเพิ่มปริมาณการผลิต ส่งผลกระทบต่อความสมดุลของวัตถุดิบหรือทรัพยากรที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิต ด้านสังคม ส่งผลกระทบต่อการปรับตัวของภาคธุรกิจในเรื่องการปรับเปลี่ยนฐานการลงทุนในประเทศและต่างประเทศ ทำให้เกิดการแข่งขันและการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคการผลิต ทำให้ความแตกต่างของรายได้ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในภูมิภาคต่างๆ มีมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อการรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้า สอดคล้องกับแนวคิดของ Mondy and Noe (1996) ที่กล่าวว่า ภายใต้อนุสัญญาขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization หรือ ILO) ได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าจ้างขั้นต่ำภายใต้มาตรา 3 โดยจะต้องนำปัจจัยด้านค่าครองชีพและผลประโยชน์ต่างๆ เพื่อการดำรงชีพของแรงงาน และครอบครัว ขณะเดียวกันจะต้องนำปัจจัยทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการพัฒนาเศรษฐกิจ ระดับคุณภาพชีวิต สภาพสังคม และการคงไว้ซึ่งระดับการจ้างงานที่สูงมาพิจารณาด้วยการกำหนดอัตราค่าแรงจะต้องครอบคลุมทั้งมิติของความสามารถของนายจ้างและขีดความสามารถของอุตสาหกรรมของไทยให้สามารถแข่งขันสำหรับประเทศไทยอัตราค่าจ้างขั้นต่ำยังมีความจำเป็น เนื่องจากลักษณะของนายจ้างมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดเป็นภาคบังคับให้นายจ้างจ่ายค่าแรงให้กับลูกจ้างตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี จิโรโฆไท (2561) ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำที่มีผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ผลการศึกษาพบว่า เป้าหมายที่สำคัญของนโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ เพื่อเป็นการสร้างให้เกิดความเท่าเทียมกันของรายได้ และเป็นการกระตุ้นการใช้จ่ายให้หมุนเวียนมากขึ้น ขณะเดียวกันเป็นเครื่องมือในการสร้างความนิยมทางการเมือง ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำของรัฐบาล มีทั้งความคิดเห็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ส่วนผลกระทบของนโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากนโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ ทำให้มีต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มมากขึ้น สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงต้องปรับตัวโดยการพัฒนาระบบการทำงาน และเพิ่มทักษะและความรู้ใหม่ๆ ฝึกอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

สำหรับแนวทางการพัฒนากำลังคนทั้งในส่วนของแรงงานเดิมจะต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีผลิตภาพสูงและการสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนในกลุ่มแรงงานไร้ทักษะ ควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมทักษะต่างๆ

ที่บริษัทต้องการ และทักษะใหม่ๆ ที่ ควรจัดตั้งศูนย์ One Stop Service ให้ความรู้เทคโนโลยี เงินทุน รวมถึง สร้างเครือข่ายสำหรับแรงงานที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ รวมทั้งธุรกิจ SME ด้านการพัฒนาทุน เราควร ส่งเสริมกลไกความร่วมมือการใช้ประโยชน์ขององค์ความรู้ และเชื่อมต่องานวิจัยในสถาบันการศึกษาสู่งานเชิง พาณิชยให้มากขึ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันกระจายไปในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ โดยไม่ทิ้งกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งไว้ข้างหลัง โดยเน้น Sector ที่มีการจ้างงานสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี จีโรโฆไท (2561) ทำการศึกษาเรื่องนโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำที่มีผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ที่พบว่า นโยบายในการบรรเทานโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำต่อวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมของ ภาครัฐที่มีส่วนช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมอย่างแท้จริง ประกอบด้วย 1) การเพิ่มผลผลิตภาพรวมการ ผลิตของ SMEs หรือ Total Factor Productivity (TFP) 2) การให้สินเชื่อเพื่อพัฒนาผลผลิตภาพการผลิต ส่วน นโยบายในการบรรเทานโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำต่อวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมอื่นๆ ที่รัฐบาลควร ดำเนินการ รัฐบาลควรมีการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในส่วนต่างที่เกิดจากต้นทุนแรงงานเพิ่ม ควรมีการ จัดตั้งสถาบันเพื่อการทดสอบและพัฒนาฝีมือแรงงาน ควรเพิ่มสวัสดิการส่วนอื่นให้กับแรงงานทดแทนการขึ้น ค่าแรง จัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยยกระดับนวัตกรรมและเทคโนโลยี และการให้สินเชื่อเพื่อเยียวยาวิสาหกิจที่ ขาดทุน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมทักษะต่างๆ ที่บริษัทต้องการ และทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็น แรงงานจึง ต้องมีความยืดหยุ่นสูงปรับตัวได้ง่าย เรียนรู้ต่อเนื่อง มีวินัยและคุณธรรม สำหรับการเตรียมแรงงานในอนาคต
- 1.2 ระบบการศึกษาของไทยควรปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงานที่ เปลี่ยนแปลงไป สร้างคนที่สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ในโลกไร้พรมแดนที่การเข้าถึงความรู้มีข้อจำกัดน้อยลง

2. ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

2.1 ในส่วนของแรงงานนอกระบบ ควรสร้างรูปแบบเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานนอกระบบที่ หลากหลายให้ตลาดแรงงานนอกระบบทำหน้าที่ช่วยพยุงและดูดซับแรงงานในช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัว เป็น ตลาดแรงงานที่มีอิสระทางเลือกที่มีศักยภาพและเป็นธุรกิจ Start-up ที่เข้มแข็ง เช่น Stakeholders ควรจัดตั้ง ศูนย์ One Stop Service ให้ความรู้เทคโนโลยี เงินทุน รวมถึงสร้างเครือข่ายสำหรับแรงงานที่ต้องการประกอบ อาชีพอิสระ รวมทั้งธุรกิจ SME

2.2 ด้านการพัฒนาทุน เราควรส่งเสริมกลไกความร่วมมือการใช้ประโยชน์ขององค์ความรู้ และ เชื่อมต่องานวิจัยในสถาบันการศึกษาสู่งานเชิงพาณิชย์ให้มากขึ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันกระจาย ไปในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ โดยไม่ทิ้งกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไว้ข้างหลัง โดยเน้น Sector ที่มีการจ้างงานสูง

3. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตบางพลัดจากนโยบาย ค่าแรงขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป อาจจะทำการศึกษาโดยพิจารณาจากประเภท ของกิจการ และทำการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2553). *การวิเคราะห์เชิงปริมาณ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติคณะพาณิชยศาสตร์และการ บัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว. (2556). *การเมือง: ทักษะวิจารณ์*, (ออนไลน์), สืบค้นจาก <http://www.Bangkokbiznew.com>.
- ธัญรัช มลิทอง. (2557). *การศึกษาการนำนโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทไปปฏิบัติในบริษัท ทริปเปิลที บรอดแบรนด์ จำกัด (มหาชน) อำเภอเมืองชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนตรี ฐิโรฒโท. (2561). *นโยบายการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำที่มีผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย*. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- มุกดา ลายพยัคฆ์. (2556). *ผลกระทบของการนำนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำไปปฏิบัติและการปรับตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม :กรณีศึกษาวิสาหกิจที่ได้รับรางวัลสุดยอด SMEs ปี2555*. รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต. (สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ) ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2560). *สู่ระบบสวัสดิการสังคมถ้วนหน้าภายในปี พ.ศ.2560*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. (2557). *ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทต่อวันและเงินเดือนปริญญาตรี 15,000 บาท*. รายงานทศอาร์ไอ ฉบับที่ 101 เดือนมีนาคม 2557.
- Mondy and Noe. (1996). *Human Resource Management*. New York: Prentice Hall.